

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษากันคว้าและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสนใจในรายการโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสนใจ ความคิดเห็น และเหตุผลในการชมรายการต่าง ๆ ของนักเรียน ตลอดจนประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์ ทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังต้องการศึกษาถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนชนิดนี้ว่าจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนในระดับนี้มากน้อยเพียงใด และมีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านใดบ้าง ประการสุดท้าย ต้องการทราบความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดเสนอ และการปรับปรุงรายการต่าง ๆ ที่ทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง จัดเสนออยู่ในขณะนี้ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางแก่ผู้จัดรายการโทรทัศน์ ให้สามารถปรับปรุงและจัดรายการ เสนอสนองตามความต้องการ ของผู้ชมได้อย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้น จึงคาดว่ากรวิจัยเรื่องนี้จะเป็ประโยชน์แก่ผู้ชมเป็นอย่างมาก

ข้อมูลที่น่ามาวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ไ้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี 30 โรงเรียน โดยผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนเหล่านั้นเป็นจำนวน 1000 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 950 ฉบับคิดเป็นอัตราร้อยละ 95.00 เมื่อนำแบบสอบถามมา แยกออกเป็นชาย-หญิง ปรากฏว่าเป็นของนักเรียนชาย 500 ชุด คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 95.06 และเป็นของนักเรียนหญิง 450 ชุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 94.94 จากนั้นได้นำข้อมูลที่มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติที่เหมาะสม คือ วิเคราะห์ร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงส่วนมากมีความสนใจต่อสื่อมวลชนชนิดนี้อยู่ใน

ระดับปานกลาง เหตุผลที่นักเรียนส่วนมากชมโทรทัศน์ก็เพราะต้องการพักผ่อนหย่อนใจ และต้องการได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกี่ยวกับสถานที่ชมโทรทัศน์ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากชมโทรทัศน์ที่บ้านของตน จำนวนนักเรียนชายที่ชมโทรทัศน์ที่บ้านของตนเองคิดเป็นร้อยละ 72.00 ส่วนนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 92.67 ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก

2. ลักษณะการชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนชายส่วนมากชมโทรทัศน์ทุกวัน นักเรียนชายที่ชมทุกวันคิดเป็นร้อยละ 56.00 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 59.78 และนักเรียนส่วนมากจะชอบชมโทรทัศน์ประมาณเวลา 18.00-20.00 ส่วนระยะเวลาที่นักเรียนชายส่วนมากชมรายการครั้งหนึ่ง ๆ จะอยู่ในช่วงเวลา 1-2 ชั่วโมง แต่นักเรียนหญิงจะชมโทรทัศน์ครั้งหนึ่ง ๆ นานประมาณ 30-1 ชั่วโมง ส่วนมากทั้งนักเรียนหญิงและชายจะเลือกชมเฉพาะรายการที่ตนสนใจเท่านั้น

3. เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนชายและหญิงส่วนมากมีความคิดเห็นว่าช่วงระยะเวลาออกอากาศของแต่ละรายการที่ทางสถานีโทรทัศน์จัดเสนอนั้น ส่วนมากเกือบทุกรายการเหมาะสมแล้ว มีเพียงบางรายการที่ยังไม่เหมาะสมและควรปรับปรุงโดยเพิ่มเวลา คือ รายการที่เกี่ยวกับความรู้ทางสาขาวิชาการต่าง ๆ อาทิ เช่น รายการสุขภาพจิตและอนามัย นอกจากนี้นักเรียนหญิงยังมีความคิดเห็นว่า ช่วงระยะเวลาของรายการกีฬาของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่องยังไม่เหมาะสม คือ ช่อง 4 และ 7 มีมากเกินไป ส่วนนักเรียนชายมีความเห็นว่าช่วงระยะเวลาออกอากาศของรายการแพชั่นยังไม่เหมาะสม คือ เวลาของรายการประเภทนี้มีมากเกินไป

รายการที่นักเรียนชายและหญิงเห็นว่าช่วงระยะเวลาออกอากาศยังไม่เหมาะสมคือ รายการโฆดอลินก้า โดยให้ความเห็นว่ามากเกินไป

4. รายการต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ : รายการต่าง ๆ ที่สถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง จัดเสนอนั้นส่วนมากนักเรียนชายและหญิงให้ความสนใจแต่ละรายการพอ ๆ กัน มีเพียงบางรายการเท่านั้น ที่นักเรียนชายและหญิงสนใจมากน้อยต่างกัน

รายการที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุดคือ รายการที่ให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
รองลงมาสนใจรายการข่าวต่าง ๆ

ส่วนนักเรียนหญิงสนใจรายการข่าวทั้งในประเทศ และข่าวต่างประเทศมากที่สุด
รายการที่สนใจรองลงมาคือรายการภาษาและวรรณคดี

รายการที่นักเรียนชาย สนใจน้อย คือ รายการ แม่บ้าน แฟชั่น รายการที่นักเรียน
หญิง สนใจน้อย คือรายการ มวย ธรรมะ และ ศาสนา

5. รายการที่นักเรียนชอบ

นักเรียนชายชอบรายการฟุตบอลมากที่สุด และชอบรายการวิทยาศาสตร์-รองลง
มาส่วนนักเรียนหญิงชอบรายการทนายปัญหาเป็นอันดับแรก และชอบรายการดนตรีเป็นอันดับ
รองลงมา ส่วนรายการที่นักเรียนหญิงและชายชอบน้อยเหมือน ๆ กัน คือ รายการโฆษณา
สินค้า รายการอื่น ๆ นักเรียนชายและหญิงชอบพอ ๆ กันคือชอบอยู่ในระดับปานกลาง
นอกจากบางรายการ เช่น รายการกีฬาต่าง ๆ วิทยาศาสตร์ และธรรมชาติวิทยา นักเรียน
ชาย ชอบมาก แต่นักเรียนหญิงชอบอยู่ในระดับปานกลาง แต่บางรายการที่นักเรียนหญิง
ชอบมาก เช่น ภาพยนตร์บันเทิง นักเรียนชายกลับชอบอยู่ในระดับปานกลาง

6. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของรายการต่าง ๆ ส่วนมากนักเรียน
หญิงและนักเรียนชายมีความเห็นตรงกันว่า รายการส่วนมากมีคุณภาพดีปานกลาง มีบาง-
รายการที่นักเรียนชายและหญิงมีความเห็นต่างกัน คือ รายการทนายปัญหา นักเรียนชายเห็น
ว่ามีคุณภาพดี แต่นักเรียนหญิงเห็นว่ามีคุณภาพปานกลาง ส่วนรายการภาษาและวรรณคดีและ
รายการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย นักเรียนชายเห็นว่ามีคุณภาพดีปานกลาง แต่นักเรียนหญิง
เห็นว่ามีคุณภาพดีมาก

รายการที่นักเรียนชายเห็นว่ามีคุณภาพดีเป็นอันดับแรกคือรายการข่าวทั้งในประเทศและ
ข่าวต่างประเทศ รองลงมาคือรายการวิทยาศาสตร์ และสารคดี ส่วนนักเรียนหญิงเห็นว่า
รายการภาษาและวรรณคดี มีคุณภาพดีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือรายการข่าว และรายการ
ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

รายการที่นักเรียนชายเห็นว่ามีความสำคัญ คือรายการแฟชั่น ส่วนรายการที่นักเรียนหญิงเห็นว่ามีความสำคัญที่สุดคือรายการมวย และเห็นว่ารายการ Pop Top มีความสำคัญดีกว่ารายการมวยเล็กน้อย

7. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากรายการโทรทัศน์ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเห็นด้วยมากกับการชมโทรทัศน์แล้วช่วยให้เกิดความรู้รอบตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้นักเรียนหญิงยังเห็นด้วยมากกับการชมโทรทัศน์ แล้วจะช่วยเสริมความรู้ในวิชาที่เรียน และช่วยให้มีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็น แต่นักเรียนชายเห็นด้วยปานกลาง

มีบางรายการเช่นรายการข่าวต่าง ๆ ภาษาและวรรณคดี วิทยาศาสตร์ ปัญหาสารพัด ภาพยนตร์สารคดี นักเรียนทั้งชายและหญิงเห็นว่าได้ประโยชน์มาก ส่วนรายการกีฬา ข่าวบริหารธุรกิจ ธรรมะศาสนา แฟชั่น สุขภาพจิต อนามัย ภาพยนตร์บันเทิง นักเรียน เห็นว่าได้ประโยชน์ปานกลาง รายการที่นักเรียนเห็นว่าได้ประโยชน์น้อยคือรายการโฆษณา

8. จากการสอบถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนชายและหญิงเลือกปฏิบัติเมื่อมีเวลาว่าง โดยให้นักเรียนเลือกสิ่งที่นักเรียนชอบทำทั้งหมด 5 อันดับ ผลปรากฏว่า นักเรียนชายใช้เวลาว่างกับการทบทวนตำราเรียน และทำการบ้านเป็นอันดับ 1 ฟังวิทยุเป็นอันดับ 2 ชมโทรทัศน์เป็นอันดับ 3 คุกกี้และเล่นกีฬาเป็นอันดับ 4 และใช้เวลาว่างกับการฟังดนตรี เล่นดนตรีเป็นอันดับ 5

ส่วนนักเรียนหญิง ใช้เวลาว่างทบทวนตำราทำการบ้านเป็นอันดับแรกเช่นกัน ฟังวิทยุเป็นอันดับ 2 ชมโทรทัศน์เป็นอันดับ 3 คุยกับพ่อแม่พี่น้องและเพื่อน ๆ เป็นอันดับ 4 อ่านหนังสืออ่านเล่นเป็นอันดับ 5

จะเห็นว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายใช้เวลาว่างคล้ายคลึงกัน ต่างกันบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบการชมโทรทัศน์กับการพักผ่อนหย่อนใจอื่น ๆ ปรากฏว่านักเรียนชายจัดให้การชมโทรทัศน์อยู่ในอันดับ 3 และเลือกพักผ่อนหย่อนใจอย่างอื่น คือพักผ่อนหย่อนใจกับการทบทวนตำราเรียนเป็นอันดับ 1 ฟังวิทยุเป็นอันดับ 2 อ่านหนังสือเป็นอันดับ 4 ปลูกฟ้าหรือเดินกีฬาเป็นอันดับ 5

สำหรับนักเรียนหญิง ปรากฏว่าจัดให้การชมโทรทัศน์อยู่ในอันดับ 2 ใช้การพักผ่อนหย่อนใจกับการทบทวนตำรา ทำการบ้านเป็นอันดับ 1 อ่านหนังสือเป็นอันดับ 3 ฟังวิทยุเป็นอันดับ 4 ฟังดนตรีหรือเล่นดนตรีเป็นอันดับ 5

9. รายการต่าง ๆ ที่จัดอยู่ตามสถานีโทรทัศน์ ที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบมากที่สุด คือ รายการข่าว ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายส่วนมากชอบรายการข่าวต่างประเทศ รายการกีฬา ภาพยนตร์กีฬาที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบมากที่สุดคือรายการฟุตบอล

รายการเพื่อกุลสตรี ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายชอบรายการแนะนำการแต่งกายและการเลือกใช้เสื้อผ้าในโอกาสต่าง ๆ

รายการแฟชั่น นักเรียนชายชอบรายการแสดงเครื่องตกแต่งในบ้าน นักเรียนหญิงชอบรายการแสดงแบบเสื้อ

รายการอภิปราย ที่นักเรียนหญิงและนักเรียนชายชอบมากที่สุดคือรายการที่อภิปรายเกี่ยวกับความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ

รายการสุขภาพจิตที่นักเรียนหญิงและนักเรียนชายชอบมากที่สุดคือรายการเกี่ยวกับสุขภาพจิต ของนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน และในสถาบัน

รายการสุขภาพอนามัยที่นักเรียนชายส่วนมากชอบคือรายการเกี่ยวกับการป้องกันการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ นักเรียนหญิงชอบรายการรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย

รายการดนตรี และเพลงที่นักเรียนชายและหญิงชอบมากที่สุดคือรายการดนตรี และเพลงไทยสากล

รายการภาษาและวรรณคดีที่นักเรียนชายและหญิงชอบมากที่สุด คือรายการถาม-ตอบปัญหาภาษาไทย

รายการวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากชอบคือรายการข่าวและภาพยนตร์สารคดีที่เกี่ยวกับความรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

รายการทนายปัญหาที่นักเรียนชายและหญิงชอบมากที่สุดคือรายการทนายปัญหาสารพัดรายการสารคดีที่นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนมากชอบมากที่สุด คือ ภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

รายการภาพยนตร์บันเทิง ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบภาพยนตร์บันเทิงของฝรั่ง

✓ รายการธรรมะและศาสนา ทั้งนักเรียนชายและหญิงชอบรายการธรรมะที่เกี่ยวกับนิทานชาดก

ชนิดของภาพยนตร์บันเทิงที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชอบมากที่สุดคือ นักเรียนชายชอบชมภาพยนตร์บันเทิงประเภทสงคราม นักเรียนหญิงชอบชมภาพยนตร์ประเภทลึกลับสืบสวนมาก

รายการละครโทรทัศน์ ทั้งนักเรียนชายและหญิงชอบรายการโทรทัศน์ประเภทตลกขบขัน

รายการโฆษณาสินค้า ที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชอบ คือรายการโฆษณาประเภทที่ทำเป็นคำอักษรคำโฆษณาตามบนรายการที่กำลังแสดงอยู่โดยไม่ต้องหยุดพักการแสดงผลเพื่อโฆษณา

10. เกี่ยวกับเหตุผลที่นักเรียนชอบชมรายการต่าง ๆ

เหตุผลที่ชอบรายการข่าว นักเรียนชายให้เหตุผลในการชมรายการนี้ว่า เพราะทำให้รู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว ส่วนนักเรียนหญิงให้เหตุผลว่าทำให้มีความรู้รอบตัวเพิ่มขึ้น

เหตุผลที่ชมรายการวิทยาศาสตร์ นักเรียนชายส่วนมากให้เหตุผลว่าทำให้ได้
รับความรู้ใหม่ที่ยังไม่เคยทราบมาก่อน ส่วนนักเรียนหญิงให้เหตุผลว่าชมรายการนี้เพราะ
ทำให้ทราบความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น

เหตุผลที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากชอบชมรายการธรรมะ และ
ศาสนาเพราะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับศาสนาเพิ่มขึ้น

เหตุผลที่นักเรียนชายส่วนมากชมรายการกุสศตรี ก็เพราะ รายการนี้เป็นราย
การตอนหัวค่ำยังไม่ได้ทำการเรียนจึงดูเพื่อพักผ่อนสมอง แต่นักเรียนหญิงให้เหตุผลว่าชม
เพราะอาจนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เหตุผลที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมาก ชมรายการกีฬาเพราะราย
การนี้ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้เป็นการพักผ่อนหย่อนใจไปด้วย

เหตุผลที่นักเรียนชายชมรายการแฟชั่นเพราะชอบชมความสวยงาม แต่นักเรียน
หญิงส่วนมากให้เหตุผลว่าชมเพราะรายการนี้ให้ความเพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการอภิปรายก็เพราะรายการนี้
ทำให้เป็นผู้รู้จักฟังรู้จักคิด

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการสุขภาพจิตและอนามัยก็เพราะ
ต้องการรู้สาเหตุและวิธีป้องกันแก้ไข

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการดนตรี เพลง และศิลปะ ก็เพราะ
ช่วยให้เพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการภาษาและวรรณคดีก็เพราะราย
การนี้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาและวรรณคดียิ่งขึ้น

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการทนายปัญหาเพราะรายการนี้ช่วย
ให้ได้รับความรู้รอบตัว และทำให้มีความรู้กว้างขวาง

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการภาพยนตร์บันเทิง เพราะชมแล้วได้รับความบันเทิง เพลิดเพลิน และสนุกสนาน

เหตุผลที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนมากชมรายการโฆษณาสินค้าก็เพราะจำเป็นต้องชมเพราะต้องการชมรายการที่บริษัทห้างร้านเหล่านั้นเป็นผู้อุปถัมภ์รายการอยู่

เหตุผลที่นักเรียนชาย และหญิง ชมรายการพิเศษอื่น ๆ ก็เพราะต้องการทราบกิจการ นโยบาย การดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ

เหตุผลที่นักเรียนชายและหญิงส่วนมากชมรายการสารคดี เพราะรายการนี้ทำให้ผู้ชมมีความรู้กว้างขวาง

11. เกี่ยวกับอิทธิพลของผู้แสดง และรายการโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนมีดังต่อไปนี้ คือ

ในด้านการแต่งกาย นักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 17.40 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 14.22 แสดงความคิดเห็นว่า เปลี่ยนแบบการแต่งกายบางอย่างของผู้แสดง เพื่อนำมาปรับปรุงการแต่งกายให้เหมาะสม แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนไม่มากได้รับอิทธิพลจากผู้แสดงในเรื่องการแต่งกายบ้าง

ในค่านกิริยาท่าทาง มีนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 4.67 และนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 2.20 ได้แสดงความคิดเห็นว่า เปลี่ยนแบบกิริยาท่าทางบางอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงบุคลิกให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตามมีนักเรียนส่วนใหญ่คือนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 72.00 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 76.66 แสดงความคิดเห็นว่าตนเองไม่ได้เปลี่ยนแบบการแต่งกาย กิริยาท่าทาง หรือการพูดจาเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของผู้แสดงก็ดี หรืออิทธิพลของรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ ก็ดี มีอิทธิพลต่อนักเรียนในระดับนั้นน้อยมาก

12. เกี่ยวกับอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนส่วนมากทั้งหญิงและชายจะชมโทรทัศน์ต่อเมื่อทำการบ้านหรืออ่านตำราเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือไม่ก็แสดงความคิดเห็นว่าเมื่อทำงานเกี่ยวกับการเรียนแล้วจะไม่กลับไปชมโทรทัศน์อีก

เลย นอกจากมีนักเรียนชายและหญิงเป็นจำนวนน้อย ที่ชมโทรทัศน์จนปิดสถานีแล้วจึงทำงานเกี่ยวกับการเรียน และพวกที่ชมโทรทัศน์จนจบรายการแล้วไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับการเรียนก็มีน้อยเช่นกัน เมื่อสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนหลังจากชมโทรทัศน์แล้ว นักเรียนส่วนมากจะแสดงความคิดเห็นว่า บางครั้งเกิดความรู้สึกอยากดูบางครั้งเกิดความรู้สึกไม่อยากดู แล้วแต่รายการนั้นจะตรงกับรสนิยมของตนหรือไม่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนเหล่านี้จะเลือกชมเฉพาะรายการที่ตนสนใจเท่านั้น เมื่อสอบถามเกี่ยวกับผลของการเรียน หลังจากชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำ นักเรียนส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด เนื่องจากรู้จักจัดสรรแบ่งเวลาในการชมโทรทัศน์

13. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับภาษาพูดต่าง ๆ ที่ใช้ในรายการโทรทัศน์ นักเรียนส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่า ทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง ควรจะได้ปรับปรุงการใช้ภาษาในบางรายการให้ดีกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโฆษณาที่โฆษณาสินค้าต่าง ๆ บางครั้งใช้คำพูดไม่เหมาะสม และใช้ภาษาพูดไม่ถูกต้องนัก นอกจากนี้การพากย์ภาพยนตร์บางเรื่อง ผู้พากย์ชอบสอดแทรกคำพูดของตนเองเข้าไปในบทพากย์ ทำให้ฟังดูแล้วขัดหู และบางครั้งก็ใช้ภาษาแสดง เด็กอาจจดจำไปเป็นแบบอย่างได้

14. จากการสอบถามความคิดเห็นและให้นักเรียนตอบได้โดยเสรี เกี่ยวกับรายการต่าง ๆ ที่ทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่องจัดเสนออยู่แล้ว ว่าควรที่จะเพิ่มรายการประเภทใดขึ้นอีกจากเดิม หรือควรเพิ่มเวลาของรายการใดอีก นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมาต่าง ๆ กันพอสรุปได้ดังนี้คือ

(1) มีความต้องการให้เพิ่มรายการเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยวจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศ และเมืองต่าง ๆ ที่สำคัญ ในต่างประเทศ เป็นอย่างยิ่ง

(2) ต้องการให้จัดรายการสอนภาษาต่างประเทศ ทางโทรทัศน์

(3) ต้องการให้จัดรายการที่เสนอแนะความรู้ให้กับเด็กวัยรุ่น

เกี่ยวกับการวางตัว

การดำรงชีวิต การศึกษา เล่าเรียนและการสมาคม

- (4) ต้องการให้เพิ่มรายการอภิปราย ตอบปัญหา หรือภาพยนตร์สารคดี ทางด้านวิทยาศาสตร์ การแพทย์
- (5) ควรเพิ่มรายการเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ
- (6) ควรเพิ่มรายการเกี่ยวกับสุขภาพจิต และอนามัยให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม
- (7) ควรเพิ่มรายการภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับเกียรติประวัติบุคคลสำคัญ ๆ ของโลก

หมายเหตุ : รายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่สถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง ควรจะเพิ่มเวลา ออกอากาศหรือเพิ่มรายการต่าง ๆ ที่ยังมีได้จัดเสนอ มีแสดงอยู่ในตารางที่ 57

15. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเวลาของการจัดเสนอรายการต่าง ๆ ที่ควรเปลี่ยนแปลงเพื่อความสะดวกในการรับชมรายการนั้น ๆ

นักเรียนส่วนมากต้องการให้จัดรายการที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ เป็นต้นว่า รายการข่าวภาพยนตร์สารคดี หรือรายการทางด้านวิชาการ เช่น รายการวิทยาศาสตร์ รายการทายปัญหาควรจัดไว้ระหว่างเวลา 18.00-20.00 น. หรือไม่ก็นำไปจัดในวันเสาร์ และอาทิตย์แทนภาพยนตร์บางเรื่อง เพื่อจะได้มีโอกาสชมได้บ้าง เพราะถ้าเป็นวันธรรมดา ถ้ารายการอยู่ตึกก็ชมไม่ได้ เพราะต้องทำการเรียน และพักผ่อน

หมายเหตุ : รายละเอียดเกี่ยวกับเวลาของการจัดเสนอรายการต่าง ๆ ที่ควรเปลี่ยนแปลง เพื่อความสะดวกในการรับชม มีแสดงอยู่ในตารางที่ 58

16. จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับรายการที่ไม่ควรนำมาออกอากาศ นักเรียนชายและหญิงส่วนมากให้ความคิดเห็นว่า

รายการแพชั่นโชว์มีมากเกินไปไร้สาระประโยชน์ ส่วนมากรายการแพชั่นที่เกี่ยวข้องกับเสื้อผ้าไม่สามารถนำมาแต่งในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้รายการนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงแต่งตัวหรูหรา ฟุ่มเฟือย

รายการ พิ๊พ ท็อป ไร้สาระ โฆษกพูดมากน่ารำคาญ การจัดรายการซ้ำซากน่าเบื่อ

รายการ โฆษณาที่โฆษกพูดหรือใช้ภาษาไม่สุภาพ

ภาพยนตร์ประเภทอาชญากรรม อาจทำให้เด็กเลียนแบบโดยขาดการไตร่ตรอง

ยังมีรายการอื่น ๆ อีกที่นักเรียนหญิงและชายเห็นว่าไม่ควรจะนำมาออกอากาศเป็นต้นว่ารายการโบว์ลิ่ง ภาพยนตร์กอล์ฟ รายการเพลงลูกทุ่ง และภาพยนตร์โฉบลาคาวบอย ฯลฯ

หมายเหตุ รายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่ไม่ควรนำมาเสนอ มีแสดงอยู่ในตารางที่

59

ข้อคิดเห็นบางประการของผู้เขียน

จากผลการวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อรายการโทรทัศน์ ที่สถานีโทรทัศน์ ทั้ง 3 ช่อง จัดเสนออยู่นั้น ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขดังต่อไปนี้คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเปรียบเทียบผล ควรจะได้ใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลให้มากกว่านี้ ถ้าทำได้และมีเวลาในการวิจัยเพียงพอ
2. การออกแบบสอบถามควรปรับปรุงให้รัดกุม ภาษาที่ใช้ควรง่ายกระชับรัดกุม คำถามควรจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ตอบ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรมีการทำกรวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติ และความคิดเห็นของนักเรียนในระดับอื่น ๆ เกี่ยวกับสื่อมวลชนชนิดนี้

2. ควรมีการศึกษาความสนใจของนักเรียนในระดับต่าง ๆ ที่มีต่อรายการโทรทัศน์ เพื่อจะได้ใช้การวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง อาทิเช่น นักเรียน หรืออาจใช้เป็นแนวทางแก่ผู้จัดรายการโทรทัศน์ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดรายการต่าง ๆ เสนอสนองให้ถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้ชมทุกระดับหรืออาจใช้การวิจัยนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ครูในการแนะนำนักเรียนให้เลือกชมรายการที่ดีมีประโยชน์ หรืออาจใช้เป็นแนวทางในการแนะนำให้นักเรียนหาความรู้ สารประโยชน์ต่าง ๆ จากสื่อมวลชนชนิดนี้

3. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของบรรดาอาจารย์ที่มีต่อรายการโทรทัศน์

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการวิจัย

1. เนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีทั้ง Multiple Choice และ Open End และมีจำนวนถึง 57 ข้อ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ตอบไม่ตั้งใจตอบเท่าที่ควร และบางข้ออาจตอบไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำถามที่เป็น Open End ถึงแม้จะพยายามให้มีน้อยที่สุด คือ มีเพียง 3 ข้อ แต่ก็ปรากฏว่ามีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นจำนวนเล็กน้อยไม่ตอบคำถามประเภทนี้ แต่ผู้เขียนก็แน่ใจว่าจากคำถามประเภทนี้ทำให้ผู้เขียนได้ทราบข้อเท็จจริง ได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนหลายประการ

2. เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องใช้ประชากรมาก คือประมาณ 1000 คน เพราะฉะนั้น จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถเก็บแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนที่ส่งไป

3. เนื่องจากการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตส่วนมากจะเริ่มทำในภาคปลาย ซึ่งพอดีตรงกับเทอมสุดท้าย ของโรงเรียนต่าง ๆ ทุกระดับ และในเทอมสุดท้ายนี้เองเป็นระยะเวลาที่โรงเรียนต่าง ๆ ต้องการเวลาสอนเพื่อเร่งการสอนให้ทันตามหลักสูตร ดังนั้นเมื่อผู้ทำการวิจัยหลาย ๆ ท่าน นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนหรืออาจารย์ ในโรงเรียนนั้น ๆ ช่วยตอบ บรรดาอาจารย์ใหญ่ หรืออาจารย์ประจำวิชาจึงปรารถนาทำให้นักเรียน

ต้องเสียเวลาเรียน เวลาดูตำราแต่อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนต่าง ๆ ก็กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

4. ปัญหาในการออกแบบสอบถาม ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะพยายามศึกษาวิธีการออกแบบสอบถาม และพยายามออกแบบสอบถามอย่างดีที่สุดแล้วก็ตาม แต่ก็อาจเป็นได้ที่มีคำถาม บางข้อไม่อาจสื่อความหมายได้ดีเท่าที่ควร

ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ทั้งหมด อาจทำให้การวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตามจากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยรุ่นหลังให้ระมัดระวังและหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อบุคคลทั่วไป ทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษ ดังนั้น จึงควรมีการทำกรวิจัยศึกษา เพื่อจะได้นำข้อเท็จจริงข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขการจัดรายการโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น และสามารถเสนอตามความต้องการของผู้ชมได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนชนิดนี้หลายฝ่ายด้วยกัน จึงใคร่ที่จะเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นประเภทดังนี้คือ

1. รัฐบาล
2. ผู้ดำเนินการ
3. ผู้ชมรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชมที่เป็นนักเรียน
4. ครู อาจารย์และผู้บริหาร
5. ผู้ปกครอง //

ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

1. รัฐบาลควรจะอำนวยความสะดวกประสานงาน กำหนดนโยบายวางแผน เกี่ยวกับ

การดำเนินงานกิจการโทรทัศน์ ควรจะมีอำนาจและหน้าที่ในการดูแลกิจการโทรทัศน์ให้บรรลุผลและมีคุณภาพนโยบายแก่ประชาชน และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศ

2. รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงาน คณะกรรมการ หรือองค์การควบคุม (Control Agency) เพื่อสอดส่องดูแลการดำเนินงาน การจรรยาบรรณ ของสถานีโทรทัศน์เหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ใช้สื่อมวลชนชนิดนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศโดยแท้จริง

3. รัฐบาลควรจัดตั้งสถาบัน เพื่อให้การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ในด้านการจรรยาบรรณ การเขียนบท และเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์และอื่น ๆ หรืออาจเปิดการอบรมแบบระยะสั้น ๆ ประมาณ 3-6 เดือน

4. เพื่อช่วยให้ผู้ประกาศ ผู้อ่านข่าว ผู้โฆษณา และผู้ดำเนินการได้รู้จักวิธีการออกเสียง และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่ากระทรวงศึกษาธิการ คณะอักษรศาสตร์ หรือราชบัณฑิตยสภา ให้จัดทำสมุดคู่มือการออกเสียงคำต่าง ๆ อย่างถูกต้อง แจกจ่ายแก่เจ้าหน้าที่โทรทัศน์ที่เกี่ยวข้อง

5. กรมประชาสัมพันธ์อาจช่วยเหลือ โดยเปิดการทดสอบความสามารถของผู้ประกาศ ผู้อ่าน ผู้โฆษณาสินค้า ตลอดจนผู้ดำเนินการที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานีเสียงกอน และผู้ซึ่งได้รับใบรับรองว่าผ่านการทดสอบไปแล้วนั้น จึงจะได้รับอนุญาตให้ทำงานด้านนี้ในระยะต่อไป

6. รัฐบาลควรสนับสนุนให้เอกชน ลงทุนดำเนินการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ในประเทศให้มากขึ้นกว่านี้ เพื่อกิจการประเภทนี้จะได้แพร่หลาย สามารถสนองสนองตามความต้องการของประชาชนในประเทศได้อย่างทั่วถึง

7. รัฐบาลควรส่งเสริมการใช้สื่อมวลชนประเภทนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในด้านให้การศึกษา ความรู้ ให้มากขึ้น เพื่อยกระดับมาตรฐานความรู้ทางการศึกษาของพลเมืองให้สูงขึ้น

8. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้เกี่ยวข้อง ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อ หรือไปดูงานด้านโทรทัศน์ในต่างประเทศ เพื่อกลับมาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. ออกระเบียบคำสั่ง คำชี้แจงนโยบาย ระเบียบปฏิบัติข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานโทรทัศน์ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทราบตามสมควร
10. ควรมีหน่วยงาน หรือคณะกรรมการ คอยตรวจสอบ รายงานทุกรายการ ก่อนออกอากาศ เพื่อป้องกันมิให้มีสิ่งผิดพิสดาร หรือสิ่งที่ไม่สมควร เกิดขึ้นเมื่อนำไปออกอากาศ และควรมีการตรวจสอบการรับฟัง เพื่อให้ทราบการปฏิบัติที่แท้จริงของสถานีโทรทัศน์
11. ควรมีสวนกำหนดปริมาณเวลาการส่งรายการ โทรทัศน์แต่ละชนิดให้มีสัดส่วนสัมพันธ์กันมากหรือน้อย ตามความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของประเทศ
12. ควรจัดให้มีการวิจัย (Research) สัมมนาและการวัดผลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศเพื่อจะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรายการ
13. ควรหาช่องทางที่จะใช้สื่อมวลชนชนิดนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุด เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ
14. รัฐบาลควรส่งเสริมการใช้โทรทัศน์เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียน โดยการอนุมัติงบประมาณให้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์การศึกษาขึ้น เพื่อเสนอรายการทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้ดำเนินการ

1. สนใจต่อความต้องการของประชาชน และพยายามรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ชมรายการโทรทัศน์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการที่รับชม
2. พยายามจัดรายการแต่ละประเภทให้มีสัดส่วนสัมพันธ์กัน
3. รายการที่จัด แต่ละรายการควรพยายามสอดแทรกความรู้ในด้านวิทยาการทุกสาขาถ้าทำได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้สติปัญญาแก่ประชาชน และเพื่อ

ประชาชนจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง

4. พยายามปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในการส่งโทรทัศน์ ทั้งที่เป็นระเบียบของรัฐ และตามข้อบังคับของโทรคมนาคมระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด
5. ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ควบคุมดูแลการจัดรายการ ออกอากาศให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของรัฐ
6. การบรรจุเจ้าหน้าที่ควรคำนึงถึงคุณภาพ และความสามารถของบุคคลมากกว่าพวกพ้อง
7. สนับสนุน ปรับปรุงฐานะความรู้ของเจ้าหน้าที่ให้สูงขึ้น และคัดเลือกผู้มีความสามารถอย่างแท้จริงเข้าปฏิบัติงาน
8. ทางสถานีควรทำการวิจัย ติดตามผลการออกอากาศ ทั้งทางด้านเทคนิค และการจัดรายการ โดยสม่ำเสมอ เพื่อได้นำข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการจัดรายการ การดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของประชาชน
9. ต้องสอดส่องระมัดระวัง ไม่เสนอรายการอันอาจกระทบกระเทือนต่อบุคคล สถาบัน หรือสังคม
10. ควรยึดถือว่าประชาชนเป็นหัวใจของสถานี ต้องเข้าถึงจิตใจของประชาชนเป็นอันดับแรก เพื่อจะได้ทราบความต้องการ และสามารถสนองความต้องการได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องพยายามจัดรายการที่กระตุ้นให้ประชาชนมีรสนิยมสูงขึ้น ไม่ควรคิดเรื่องการค้าจนเกินไป
11. พยายามปรับปรุงรายการให้ทันสมัย แปลกและใหม่อยู่เสมอ
12. สิ่งทีละเลยไม่ได้อีกประการหนึ่งก็คือพยายามปรับปรุงให้โฆษก เจ้าหน้าที่ผู้ประกาศ ให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เป็นแบบฉบับที่ดี ที่ถูกต้องแก่ผู้ชม
13. ควรมีความรับผิดชอบในรายการที่ผลิตออกไป โดยอาศัยหลักการที่ว่า เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญความปลอดภัย ความมั่นคง ยกระดับการศึกษา ส่งเสริมรสนิยมของประชาชน ปลูกฝังซึ่งศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมความสามัคคี และภักดีต่อองค์ประมุข

14. ผู้จัดรายการควรลดรายการหรือภาพยนตร์บันเทิงประเภทที่ทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือภาพยนตร์ประเภทควมบอย ผาตกรรมเขย่าขวัญ ลงบ้าง เพราะการที่นำมาเสนอให้เด็กได้รับชมบ่อย ๆ อาจมีผลต่อเด็ก คือเด็กอาจเลียนแบบการกระทำนั้นบ้าง โดยขาดการไตร่ตรอง

15. ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการทางค่านนี้ ควรให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียน โดยการจัดเสนอรายการที่จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากสื่อมวลชนชนิดนี้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน

1. ควรแบ่งเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ และเวลาในการทำการเรียนไม่ให้ก้าวร้าวกัน และควรยึดการทำงานค่านการเรียนเป็นหลัก ควรจะทำการเรียนให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจึงค่อยชมรายการโทรทัศน์ หรือไม่ก็ควรที่จะชมโทรทัศน์แต่เฉพาะเวลาที่ว่างและต้องการพักผ่อนสมองจริง ๆ

2. การชมรายการแต่ละรายการควรมีจุดมุ่งหมาย คือต้องรู้จักเลือกชมและเลือกสิ่งที่เป็นประโยชน์จากโทรทัศน์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา และควรนำความรู้เล็ก ๆ น้อย ที่มีได้เกี่ยวกับการศึกษามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

✓ 3. ควรชมแต่ละรายการอย่างมีวิจารณญาณ ไตร่ตรอง โดยรอบคอบก่อนที่จะเลือกปฏิบัติหรือเลือกเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับชมจากรายการโทรทัศน์

4. ควรให้ความร่วมมือกับผู้ดำเนินการ หรือรัฐบาลโดยช่วยแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะสิ่งที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข การจัดรายการต่าง ๆ ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับครู อาจารย์

1. ครู และ อาจารย์ ตามโรงเรียนต่าง ๆ ควรจะได้นำโทรทัศน์มาช่วยเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ยกระดับการศึกษาของประชาชน และของชาติให้สูงขึ้น

2. ครู และ อาจารย์ เป็นผู้ที่มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนมากควรที่จะช่วยแนะนำส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักเลือกชม และสนใจแต่รายการที่ดีมีประโยชน์เมื่อเด็กนักเรียนรู้จักเลือกชมแล้ว ครูควรจะฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักคิด เป็นคนช่างสังเกตสิ่งทั้งหลายที่รับชมอย่างมีวิจารณ์ญาณจนคิดเป็นนิสัย พอที่จะตัดสินสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้ชมได้ฟังอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง และบางครั้งอาจช่วยแนะนำให้นักเรียนติดตามเรื่องราวบางเรื่องจากโทรทัศน์ โดยช่วยบอกเวลาของรายการและสถานีโทรทัศน์ที่จะออกรายการนั้น

3. การเรียนการศึกษางานวิชา ครูควรจะได้ใช้ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากสื่อมวลชนประเภทนี้มาวัดผลรวมกับ ความรู้ที่ครูให้นักเรียนโดยตรงจากชั้นเรียน

4. อาจารย์ใหญ่หรือผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสนใจกับสื่อมวลชนชนิดนี้ และควรมีความเข้าใจว่าโทรทัศน์เป็นอุปกรณ์สำคัญที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กเรียนของตน ดังนั้นแต่ละโรงเรียนควรจัดโทรทัศน์ไว้ให้นักเรียนได้ชมรายการพิเศษต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่นักเรียนอยู่ที่โรงเรียน เช่น ในโอกาสที่สถานีโทรทัศน์ได้ทำการถ่ายทอดรายการสดเรื่องการส่งยานอวกาศ Apollo 11 สู่อวกาศทางโรงเรียนก็ควรจัดหาเครื่องรับไว้ให้นักเรียนได้ชมรายการนี้โดยทั่วถึง หรือเมื่อมีการสาธิตการแสดงหรือการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและจะมีประโยชน์ต่อนักเรียน ก็ควรจัดให้นักเรียนได้รับชมรายการนั้น ๆ โดยทั่วถึง

ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครอง บิดามารดา

1. ผู้ปกครองควรควบคุมดูแลเอาใจใส่การชมโทรทัศน์ของบุตรธิดา ให้ดูเฉพาะเวลา และให้ชมแต่รายการที่น่าสนใจ และเหมาะกับวัยของเด็ก

2. ควรมีส่วนช่วยแนะนำเทคนิคให้รู้จักเลือกชมรายการที่ดีมีประโยชน์ เพื่อฝึกนิสัยในการชมโทรทัศน์ให้แก่เด็ก และฝึกให้เด็กของตนรู้จักพิจารณาทัศนคติสิ่งต่างๆ ที่ได้รับชมอย่างมีเหตุผล

3. ผู้ปกครองควรปฏิบัติเป็นตัวอย่างแก่เด็กด้วย เมื่อถึงเวลาที่เด็กจะต้องทำการเรียน อ่านหนังสือ ผู้ปกครองเองก็ไม่ควรจะไปเปิดเครื่องรับชมรายการต่าง ๆ ต่อไปอีก เพราะเสียงอาจรบกวนเด็ก หรือมีเวลานั้นเด็กก็คงอยากชมต่อไปอีก ไม่มีความตั้งใจทำการเรียนเท่าที่ควร เพราะจิตใจจดจ่ออยู่ที่โทรทัศน์

